

Commissie van Aanbestedingsexperts

Advies 219-II

1. Feiten

- 1.1. Beklaagde heeft een Europese openbare procedure gehouden voor een raamovereenkomst voor diensten. De opdracht bestaat uit perceel 1 (advies- en ingenieursdiensten voor projecten in de infrastructuur) en perceel 2 (projectmanagement en specialisten).
- 1.2. In de Inschrijvingsleidraad is in paragraaf 3 ("Vormvereisten") vanaf blz. 21 onder andere het volgende bepaald:

'3.1.2 Vormvereisten

Met het oog op een efficiënte beoordeling heeft de aanbesteder met betrekking tot de vorm en structuur van de in te zenden inschrijving de volgende eisen.

De inschrijving moet op de volgende wijze zijn ingericht:

(...)

2. daarachter de volgende gegevens:

- (a) de ingevulde checklist zoals opgenomen als standaardformulier B. De ingevulde en door de rechtsgeldig vertegenwoordiger ondertekende checklist dient vóór het eerste tabblad te worden opgenomen na de inleidende brief. De inschrijving is opgebouwd conform de indeling in de checklist;
- (b) alle informatie ten behoeve van de beoordeling op de uitsluitingsgronden, geschiktheidseisen en gunningscriteria, zoals aangegeven in hoofdstuk 4 en 5 van deze inschrijvingsleidraad.

(...)

3.2.6 Inschrijven conform inschrijvingsleidraad

De Inschrijver dient zijn Inschrijving te baseren op deze offerteaanvraag inclusief alle bijlagen. Indien een inschrijver gevraagde informatie niet, niet volledig en/of niet juist heeft aangeleverd kan dat leiden tot uitsluiting van deelneming aan de aanbestedingsprocedure.

Een voorwaardelijke inschrijving is ongeldig en wordt geacht niet te zijn gedaan.

Door het indienen van de Inschrijving gaat Inschrijver expliciet akkoord met alle in de aanbestedingsdocumenten gestelde eisen en voorwaarden'

- 1.3. In de Inschrijvingsleidraad is in paragraaf 4. ("Algemene informatie en geschiktheidseisen") vanaf blz. 25 onder andere het volgende bepaald:

'4.1 Algemeen

In de volgende paragrafen wordt aangegeven welke informatie een geïnteresseerde dient in te leveren ten behoeve van de beoordeling op grond van de uitsluitingsgronden (paragraaf 4.3) en de geschiktheidseisen (paragraaf 4.4).

Aanbesteder behoudt zich het recht voor om, naast de informatie als gevraagd in de standaardformulieren, nadere bewijsstukken te verlangen. Indien de inhoud

van deze bewijsstukken niet overeenkomt met hetgeen in de inschrijving is gesteld, kan de inschrijver worden uitgesloten van verdere deelneming aan de aanbestedingsprocedure.

Inschrijvers dienen de in dit hoofdstuk genoemde informatie in te leveren, waarbij de structuur en volgorde van de in standaardformulier B opgenomen checklist dient te worden aangehouden. De gevraagde informatie dient volledig te worden ingediend. Indien niet alle gevraagde informatie wordt ingediend kan de inschrijving terzijde worden gelegd.

(...)

4.4 Geschiktheidseisen

(...)

4.4.2 Kwaliteitsborging Minimumeis, geldt voor alle percelen

(...)

Inschrijver dient aan te tonen dat hij voldoende maatregelen met betrekking tot kwaliteitsborging van zijn werkzaamheden heeft genomen. Om dit aan te tonen dient de inschrijver een geldig kwaliteitscertificaat te overleggen dat gebaseerd is op de Europese normenreeks EN 29000 en dat in lijn is met ISO 9001 en dat is gecertificeerd door instanties die voldoen aan de Europese normenreeks EN 45000. Tevens aanvaardt aanbesteder andere bewijzen inzake gelijkwaardige maatregelen op het gebied van de kwaliteitsbewaking van inschrijver die niet voor dergelijke verklaringen in aanmerking komen of die niet binnen de gestelde termijnen dergelijke verklaringen kunnen verkrijgen.

Inschrijver dient (een) kopie(ën) van het/de certifica(a)t(en) dan wel daarmee overeenstemmende bij de inschrijving te voegen achter tabblad 3. Voor gunning zal door [beklaagde] een systeemaudit worden uitgevoerd op basis van SCB, om hetgeen hieromtrent wordt aangegeven in de aanbidding te toetsen.

Inschrijving door combinatie of met onderaannemer(s)

In het geval van een samenwerkingsverband van ondernemers dient het samenwerkingsverband van ondernemers als geheel gecertificeerd te zijn of de penvoerder dient gecertificeerd te zijn waar alle overige combinanten zich aan committeren en hiervoor een door hem gewaarmerkte kopie van zijn certificaat over te leggen of bewijs van het gelijkwaardige maatregelen. In het laatste geval dient penvoerder aan te geven hoe hij dat geborgd heeft dat alle combinanten volgens zijn kwaliteitssysteem zullen acteren. Uiteraard komt niet naleving conform certificering voor rekening en risico van penvoerder.

(...)

4.4.4 Ervaring van de geïnteresseerden (kerncompetenties) Minimumeis, per perceel

Op basis van de hieronder beschreven ervaringseisen bepaalt aanbesteder of een inschrijver geschikt is voor het uitvoeren van opdrachten onder de samenwerkingsovereenkomst. Aanbesteder legt de inschrijving terzijde indien de inschrijver niet voldoet aan de gestelde eisen.

Onderstaand is per perceel beschreven welke ervaring (met welke kerncompetenties) u minimaal dient aan te tonen. Als basis voor de beoordeling van uw kerncompetenties geldt dat de referentieopdrachten inhoudelijk gelijkwaardig dienen te zijn aan de projecten/programma's van aanbesteder. Met gelijkwaardigheid van het referentieproject wordt bedoeld dat:

(...)

Wijze van indienen van de referenties

(...)

De referentie(s) dient te worden ingediend volgens standaardformulier E en achter tab 4 van de inschrijving te worden toegevoegd.'

- 1.4. In de Inschrijvingsleidraad is onder paragraaf 6 ("Beoordelings- en gunningsproces") op blz. 40 het volgende bepaald:

'Een inschrijver kan zijn inschrijving na de sluitingsdatum voor het indienen van de inschrijvingen niet wijzigen, aanvullen en/of verduidelijken, tenzij aanbesteder daartoe een verzoek heeft gedaan. Aan een zodanig verzoek kan door inschrijver geen aanspraak op gunning worden ontleend. Inschrijver is echter wel gebonden aan de inschrijving na deze wijziging, aanvulling of verduidelijking. Aanbesteder is in geen geval gehouden een dergelijk verzoek te doen.'

- 1.5. In de 3^e Nota van inlichtingen d.d. 19 januari 2015 is – voor zover relevant – de volgende vraag met bijbehorende antwoord opgenomen:

Vraag 82: In geval van combinatie dient of de combinatie als geheel of de penvoerder gecertificeerd te zijn waar alle overige combinanten zich aan committeren. Als dit laatste van toepassing is, dient de penvoerder aan te geven hoe dit geborgd is. Is het overleggen van een ondertekende verklaring van de overige combinanten afdoende? Zo niet, welke elementen wenst u in deze behandeld te zien om dit afdoende te behandelen?

Antwoord: Het overleggen van een getekende verklaring van de overige combinanten is niet afdoende. Dit geeft niet aan hoe u borgt dat uw kwaliteitstelsel wordt gehanteerd door de overige combinanten. Bij inschrijving dient inschrijver een getekende verklaring van de penvoerder toe te voegen waarin hij beschrijft hoe hij gedurende de looptijd van de samenwerkingsovereenkomst zorg draagt voor borging van zijn kwaliteitstelsel bij de combinanten en getekende verklaringen van de combinanten dat zij zich committeren aan het kwaliteitstelsel van de penvoerder.'

- 1.6. Beklaagde heeft op 10 maart 2015 voor elk van de twee percelen per brief een afzonderlijke mededeling van de gunningsbeslissing aan klager gestuurd. Daarin heeft beklagde aan klager bericht dat haar inschrijving niet in aanmerking komt voor gunning.

- 1.6.1. Beklaagde heeft in de mededeling van de gunningsbeslissing met betrekking tot perceel 1 verder onder andere het volgende aan klager bericht:

'Hierbij deel ik u mee dat u met uw inschrijving niet in aanmerking komt voor gunning (...). Uw inschrijving is ter zijde gelegd op basis van het feit dat uw inschrijving niet voldoet aan meerdere minimum eisen. Uw inschrijving voldoet niet aan: de ervaring van inschrijver (hoofdstuk 4.4.4 van de inschrijvingsleidraad).

Gelijkwaardigheid

In algemene zin zijn uw referentieopdrachten, als basis voor de beoordeling van uw kerncompetenties, inhoudelijk veelal niet gelijkwaardig aan de projecten/programma's van aanbesteder.

(...)

Met betrekking tot de volgende kerncompetenties toont de bijbehorende referentie onvoldoende aan dat u over de gevraagde ervaring beschikt.

Kerncompetentie 2

(...)

Kerncompetentie 5

(...)

Kerncompetentie 8

(...)

Conclusie

In algemene zin kom ik tot de conclusie dat u bij het opstellen van de referenties niet of nauwelijks aantoonbaar, met concrete onderbouwing, dat u aan de vereiste kerncompetenties voldoet. Tevens blijkt niet of nauwelijks dat de door u opgevoerde referenties inhoudelijk gelijkwaardig zijn aan de projecten/programma's van aanbesteder. Tenslotte blijkt dat geen enkele door u opgevoerde referentie is getekend door een rechtsgeldige vertegenwoordiger, waaruit blijkt dat de referentie naar waarheid is ingevuld.

(...)

Kwaliteitsborgingssysteem (paragraaf 4.4.2. en het antwoord op vraag 82)

U heeft niet aangegeven, door middel van een verklaring, op welke wijze combinanten zich committeren aan uw kwaliteitsborgingssysteem.

Hiermee is uw inschrijving ongeldig.'

- 1.6.2. **Beklaagde heeft in de mededeling van de gunningsbeslissing met betrekking tot perceel 2 verder onder andere het volgende aan klager bericht:**

'Uw inschrijving is ter zijde gelegd op basis van het feit dat uw inschrijving niet voldoet aan meerdere minimum eisen. Hieronder wordt een nadere toelichting gegeven:

1. Kwaliteitsborging (hoofdstuk 4.4.2 van de inschrijvingsleidraad)

U heeft niet voldaan aan de gestelde eis met betrekking tot kwaliteitsborging.

(...)

U heeft geen geldig kwaliteitscertificaat bijgevoegd bij uw inschrijving of andere bewijzen inzake gelijkwaardige maatregelen op het gebied van de kwaliteitsbewaking. U heeft in uw aanbiedingsbrief slechts aangegeven dat [Klager] op het moment van gunnen ISO 9001 gecertificeerd zal zijn. Hiermee voldoet u niet aan de gestelde eis en is uw inschrijving op dit onderdeel ongeldig.

(...)

2. De ervaring van de inschrijver (hoofdstuk 4.4.4 van de inschrijvingsleidraad)

(...)

Conclusie

In algemene zin zijn uw referentieopdrachten niet goed te beoordelen. Door de beknopte beschrijvingen of het ontbreken van beschrijvingen wordt niet of nauwelijks, met concrete onderbouwing, aangetoond dat u aan de vereiste kerncompetenties voldoet. Tevens blijkt niet of nauwelijks dat de door u opgevoerde referenties inhoudelijk gelijkwaardig zijn aan de projecten/programma's van aanbesteders.

Daarnaast is geen enkele door u opgevoerde referentie getekend door een rechtsgeldige vertegenwoordiger, waaruit blijkt dat de referentie naar waarheid is ingevuld.

Op basis van bovenstaande bevindingen voldoet uw inschrijving niet aan de gestelde minimumeisen "ervaring van inschrijver".

(...)'

2. Beschrijving klacht

Klager stelt dat beklagde heeft nagelaten haar in de gelegenheid te stellen aanvullend bewijs in te dienen zoals te doen gebruikelijk is, nu de Eigen Verklaring en de ingediende formulieren voorshands aantoonde dat klager voldeed aan de minimum geschiktheidseisen.

3. Onderbouwing klacht

Klager stelt voorop dat zij bestrijdt dat zij niet zou voldoen aan de gestelde geschiktheidseisen. Zij is van mening dat zij meer dan het gevraagde heeft ingediend. De manier waarop zij dat heeft gedaan, correspondeert volgens haar met de systematiek van artikel 2.85 Aw 2012 waarbij pas na de mededeling van de gunningsbeslissing en vóór de aanvaarding van de inschrijving het bewijs door de winnende inschrijver volledig wordt geconcretiseerd in verband met lastenverlichting bij aanbesteding. Dit wordt volgens klager ook als zodanig door beklagde verwoord in paragraaf 4.1 van de Inschrijvingsleidraad. Beklaagde had klager derhalve in de gelegenheid moeten stellen zaken na inschrijving verder te concretiseren indien noodzakelijk geacht door beklagde.

4. Reactie beklagde

4.1. Klager is van mening dat zij wat betreft de geschiktheidseisen meer dan het gevraagde heeft ingediend en dat beklagde kennelijk spijkers op laag water heeft gezocht om de inschrijving van klager terzijde te kunnen leggen. Beklaagde reageert hierop als volgt.

4.1.1. Voor wat betreft de formulering van de eis van certificering verwijst beklagde naar par. 4.4.2 van de Inschrijvingsleidraad (zie 1.3 hiervoor) en naar de toelichting die op die eis is gegeven in de beantwoording van vraag 82 in de 3^e Nota van Inlichtingen (zie 1.5 hiervoor). Klager heeft voor perceel 1 een inschrijving ingediend als combinatie met X. B.V., Y. B.V. en Z. B.V. Voor perceel 2 schreef klager zelfstandig in. In perceel 1 was de penvoerder X. B.V. en is ook het certifi-

caat van X. B.V. ingediend. Echter is verzuimd aan te geven, door middel van een getekende verklaring bij inschrijving, waarmee combinanten zich committeren aan het kwaliteitsborgingssysteem en een beschrijving van de wijze waarop de penvoerder nakoming borgt. Voor perceel 2 heeft klager volstaan met het uitsluitend, in de aanbiedingsbrief, vermelden van het feit dat zij tijdig over een certificaat zouden beschikken. Het is dus niet ingediend bij inschrijving en hierover is ook niet verklaard in de Eigen verklaring. Beklaagde verwijst in dit verband naar de inschrijving van klager die zij bij de reactie op de klacht heeft gevoegd. Beklaagde stelt daarmee te hebben vastgesteld dat voor zowel perceel 1 als perceel 2 niet werd voldaan aan een geschiktheidseis met betrekking tot kwaliteitsborging zodat terzijdelegging van de inschrijving moest volgen.

- 4.1.2. Voor wat betreft de formulering van de eis van certificering verwijst beklagde naar par. 4.4.4 van de Inschrijvingsleidraad (zie 1.3 hiervoor). De door klager ingediende formulieren (referenties) leken op eerste gezicht al niet voldoende en nadere inhoudelijke beoordeling maakte alleen maar duidelijker dat de door klager ingediende referenties in veel gevallen niet de gevraagde kerncompetenties aantoonde. Dit heeft beklagde ook uitgebreid, zowel schriftelijk als mondeling aan klager meegedeeld. Ook met betrekking tot de ervaringseisen (de referenties) heeft beklagde dus vast moeten stellen dat voor zowel perceel 1 als perceel 2 niet werd voldaan aan gestelde eisen en moest terzijdelegging van de inschrijving volgen.
- 4.2. Klager is van mening dat beklagde heeft nagelaten haar in de gelegenheid te stellen aanvullend bewijs in te dienen zoals te doen gebruikelijk is, nu de Eigen Verklaring en de ingediende formulieren voorshands aantoonde dat klager voldeed aan de minimum eisen. Beklaagde reageert hierop als volgt.
 - 4.2.1. Het is beklagde ten eerste volstrekt onduidelijk wat klager bedoelt met "aanvullend bewijs" en dat de Eigen Verklaring en ingediende formulieren "voorshands" zouden hebben aangetoond dat werd voldaan aan de minimum geschiktheidseisen.
 - 4.2.2. Zoals hiervoor al uiteen gezet, leken juist de ingediende formulieren (referenties) op het eerste gezicht al niet voldoende en nadere beoordeling maakte alleen maar duidelijker dat de door klager ingediende referenties in veel gevallen niet de gevraagde kerncompetenties aantoonde. Dit heeft beklagde ook uitgebreid, zowel schriftelijk) als mondeling aan klager meegedeeld. De wijze van indienen, waaraan klager refereert, zegt uiteraard niets over de inhoud van de bewijsmiddelen. Bovendien was op een aantal onderdelen expliciet in de leidraad aangegeven dat ze bij inschrijving moesten worden overlegd en ook wat daarvoor de reden was. Een aantal van deze bewijsmiddelen ontbraken volledig.
 - 4.2.3. Klager heeft dus haar geschiktheid niet of onvoldoende aangetoond en heeft zich op onderdelen niet aan de vormvereisten gehouden. Navraag of het verzoek om aanvullend bewijs in te dienen, was dus voor beklagde niet noodzakelijk, gezien de inschrijving te veel onvolkomenheden bevatte. Waarbij ook nog eens benadrukt moet worden dat van sommige onvolkomenheden herstel na inschrijving niet meer is toegestaan c.q. mogelijk was.

5. Beoordeling

- 5.1. De Commissie stelt voorop dat beklagde een Europese openbare procedure heeft gehouden voor een raamovereenkomst voor diensten. De opdracht bestaat uit perceel 1 (advies- en ingenieursdiensten voor projecten in de infrastructuur) en perceel 2 (projectmanagement en specialisten). Op deze aanbestedingsproce-

dure zijn onder andere de volgende bepalingen van toepassing: Deel 1 en Deel 2 Aw 2012.

5.2. Alvorens tot een beoordeling van de klacht te komen, overweegt de Commissie het volgende met betrekking tot het toe te passen beoordelingskader.

5.2.1. In artikel 2.85 Aw 2012 is onder andere het volgende bepaald:

'De aanbestedende dienst verlangt van een ondernemer dat hij bij zijn verzoek tot deelneming of zijn inschrijving met gebruikmaking van het daartoe vastgestelde model een eigen verklaring indient en geeft daarbij aan welke gegevens en inlichtingen in de eigen verklaring moeten worden verstrekt.

(...)

3. De aanbestedende dienst kan een ondernemer uitsluitend verzoeken bewijsstukken bij de door hem ingediende eigen verklaring te voegen die geen betrekking hebben op gegevens en inlichtingen die in de eigen verklaring gevraagd kunnen worden, tenzij het bewijsstukken betreft die genoemd zijn in artikel 2.93, eerste lid, onder a of b.'

5.2.2. In artikel 2.93 lid 1 aanhef en onder b Aw 2012 in het volgende bepaald:

'1. Een ondernemer toont zijn technische bekwaamheid of beroepsbekwaamheid aan op een of meer van de volgende manieren, afhankelijk van de aard, de hoeveelheid of omvang en het doel van de werken, leveringen of diensten:

(...);

b. door middel van een lijst van de voornaamste leveringen of diensten die gedurende de afgelopen drie jaar werden verricht, met vermelding van het bedrag en de datum en van de publiek- of privaatrechtelijke instanties waarvoor zij bestemd waren;

(...).'

5.2.3. In artikel 2.101 Aw 2012 is het volgende bepaald:

'De aanbestedende dienst gaat, alvorens hij de opdracht gunt, de geschiktheid van iedere niet-uitgesloten inschrijver na aan de hand van de eigen verklaring en de ingediende bewijsstukken die op grond van artikel 2.85, derde lid, zijn verzocht.'

5.2.4. In artikel 2.102 Aw 2012 is onder andere het volgende bepaald:

'1. De aanbestedende dienst kan de juistheid nagaan van een of meer gegevens of inlichtingen in de eigen verklaring (...) van de inschrijvers bij welke hij voornemens is de overheidsopdracht te plaatsen.

2. Bij toepassing van het eerste lid kan de aanbestedende dienst een (...) inschrijver als bedoeld in dat lid vragen de uit hoofde van de artikelen 2.85 (...) en 2.91 tot en met 2.97 overgelegde verklaringen en bescheiden nader toe te lichten en aan te vullen.'

5.3. De Commissie stelt vast dat uit de mededelingen van de gunningsbeslissing blijkt dat beklagde de inschrijving van klager voor de beide percelen terzijde heeft gelegd. Uit die mededelingen blijkt voorts dat beklagde dat heeft gedaan omdat klager volgens haar niet voldoet aan een aantal van de in paragraaf 4.4 van de Inschrijvingsleidraad opgenomen geschiktheidseisen (zie 1.6 hiervoor).

- 5.4. In de klacht ligt allereerst besloten dat klager bestrijdt dat zij niet zou voldoen aan die geschiktheidseisen: zij stelt dat uit haar Eigen Verklaring en uit de ingediende formulieren blijkt dat zij wel degelijk aan die eisen voldoet. De Commissie beoordeelt deze stelling van klager als volgt.
 - 5.4.1. Dat klager niet aan de in de mededelingen van de gunningsbeslissing genoemde geschiktheidseisen voldoet, is door beklagde in die mededelingen uitvoerig toegelicht en onderbouwd. De Commissie stelt vast dat klager daar in de onderhavige klachtprocedure op haar beurt niets tegenover heeft gesteld: klager heeft slechts in algemene bewoordingen weersproken dat zij niet aan de eisen zou voldoen.
 - 5.4.2. Wat beide percelen betreft, heeft klager in haar onderbouwing van de klacht niet aannemelijk gemaakt dat de referenties die zij heeft overgelegd wel degelijk aantonen dat zij over de vereiste kerncompetenties beschikt. Ook heeft zij niet aannemelijk gemaakt dat die referenties gelijkwaardig zijn aan de projecten/programma's van beklagde en dat zij zijn getekend door een rechtsgeldige vertegenwoordiger.
 - 5.4.3. Wat perceel 1 betreft, heeft klager in aanvulling op het voorgaande niet aangetoond dat zij wel degelijk een verklaring bij haar inschrijving heeft gevoegd waaruit zou blijken op welke wijze combinanten zich committeren aan haar kwaliteitsborgingssysteem.
 - 5.4.4. Wat perceel 2 betreft, heeft klager in aanvulling op het voorgaande niet aangetoond dat zij wel degelijk een geldig kwaliteitscertificaat of andere bewijzen inzake gelijkwaardige maatregelen op het gebied van de kwaliteitsbewaking bij haar inschrijving heeft gevoegd.
 - 5.4.5. Gelet op het voorgaande neemt de Commissie op basis van de door partijen overgelegde informatie voorshands aan dat klager niet voldoet aan de geschiktheidseisen. Naar het oordeel van de Commissie betekent het voorgaande dat beklagde de inschrijving van klager in beginsel terecht terzijde heeft gelegd.
- 5.5. In de klacht ligt daarnaast echter besloten dat klager zich beroept op "de systematiek van artikel 2.85 Aw 2012" die volgens haar meebrengt dat beklagde haar in de gelegenheid had moeten stellen "zaken na inschrijving verder te concretiseren indien noodzakelijk geacht door beklagde". De Commissie beoordeelt deze stelling van klager als volgt, waarbij zij een onderscheid maakt tussen de in paragraaf 4.4.4 van de Inschrijvingsleidraad genoemde referentie-eisen (zie 5.6 hierna) en de in paragraaf 4.4.2 van de Inschrijvingsleidraad genoemde kwaliteitscertificaatseis (zie 5.7 hierna).
- 5.6. Met betrekking tot de referentie-eisen overweegt de Commissie als volgt.
 - 5.6.1. Beklaagde heeft in paragraaf 4.4.4 van de Inschrijvingsleidraad bepaald dat een inschrijver referentieopdrachten bij zijn inschrijving dient te overleggen die inhoudelijk gelijkwaardig zijn aan de projecten/programma's van beklagde. Uit de inhoud en systematiek van de hiervoor in 5.2. opgesomde bepalingen volgt dat beklagde deze referentie-eisen mocht stellen (zie artikel 2.85 lid 3 *jo.* artikel 2.93 aanhef en lid 1 onder b Aw 2012).
 - 5.6.2. Beklaagde mocht vervolgens – conform het bepaalde in artikel 2.101 Aw 2012 – de geschiktheid van klager nagaan en kon reeds op basis van de overgelegde referentieopdrachten de niet-geschiktheid van klager vaststellen. Beklaagde kon dat doen, zonder dat zij aan klager behoefde te vragen de overgelegde referentieopdrachten nader toe te lichten en aan te vullen (zie artikel 2.102 lid 2 Aw

2012). Uit de informatie met betrekking tot de referentieopdrachten bleek voor beklaagde immers reeds de onjuistheid van de gegevens of inlichtingen in de Eigen Verklaring van klager (vergelijk artikel 2.102 lid 1 Aw 2012).

- 5.6.3. Het voorgaande betekent dat de in 5.5 weergegeven stelling van klager onjuist is voor wat betreft de referentie-eisen.
- 5.7. Met betrekking tot de kwaliteitscertificaatseis overweegt de Commissie als volgt.
 - 5.7.1. Beklaagde heeft in paragraaf 4.4.2 van de Inschrijvingsleidraad bepaald dat een inschrijver een kopie van een geldig kwaliteitscertificaat bij zijn inschrijving dient te voegen. De te beantwoorden voorvraag is of beklaagde die eis mocht stellen, gelet op de inhoud en systematiek van de hiervoor in 5.2. opgesomde bepalingen. Artikel 2.93 lid 1 aanhef en onder b Aw 2012 verwijst immers naar een lijst van de voornaamste leveringen of diensten die door de inschrijver zijn verricht. Het door beklaagde gevraagde certificaat ziet hier niet op, zodat de uitzondering van artikel 2.85 lid 3 *in fine* Aw 2012 in dit geval niet van toepassing is.
 - 5.7.2. De Eigen Verklaring, zoals vastgesteld bij de Regeling van de Minister van Economische Zaken van 21 maart 2013, nr. WJZ/13041522, tot vaststelling van de modellen voor een eigen verklaring als bedoeld in de Aanbestedingswet 2012 (Regeling modellen eigen verklaring), bevat geen vraag die specifiek gericht is op het al dan niet beschikken over een bepaald certificaat. Wel kan in die Eigen Verklaring aan een inschrijver worden gevraagd dat zijn onderneming voldoet aan de in de aanbestedingsstukken gestelde eisen met betrekking tot technische bekwaamheid en beroepsbekwaamheid, waarbij verwezen kan worden naar een specifieke pagina of paragraaf uit een document (zoals een offerteaanvraag). De vraag is of artikel 2.85 lid 3 Aw 2012 ook ziet op bewijsstukken inzake eisen met betrekking tot technische bekwaamheid welke op een dergelijke generieke wijze in de Eigen Verklaring zijn vastgelegd.
 - 5.7.3. De Memorie van Toelichting (*Kamerstukken II*, 2009-2010, 32440, nr. 3) noemt op blz. 77 enkele voorbeelden van bewijsstukken die bij wijze van uitzondering op artikel 2.85 Aw 2012 wél bij de inschrijving mogen worden gevraagd, waaronder "certificaten die aantonen dat de producten of diensten voldoen aan specifieke vereisten". De Commissie is van oordeel dat het door beklaagde geëiste kwaliteitscertificaat onder deze door de wetgever bedoelde uitzondering valt. Het voorgaande betekent dat beklaagde mocht eisen dat klager het kwaliteitscertificaat bij haar inschrijving diende te voegen. Het betekent ook dat beklaagde mocht eisen dat klager een verklaring bij haar inschrijving diende te voegen waaruit blijkt op welke wijze combinanten zich committeren aan haar kwaliteitsborgingssysteem.
 - 5.7.4. Beklaagde is vervolgens ook wat betreft deze eisen – opnieuw conform het bepaalde in artikel 2.101 en artikel 2.102 Aw 2012 – de geschiktheid van klager nagegaan. In dat kader kon beklaagde op basis van de eigen verklaring en de niet ingediende bewijsstukken in beginsel de niet-geschiktheid van klager vaststellen. Beklaagde kon dat doen, aangezien klager wat betreft perceel 2 in het geheel geen kwaliteitscertificaat en wat betreft perceel 1 in het geheel geen verklaring bij haar inschrijving heeft gevoegd waaruit blijkt op welke wijze combinanten zich committeren aan haar kwaliteitsborgingssysteem. Vanwege het ontbreken van dat certificaat en die verklaring bestond voor beklaagde – anders dan klager met haar klacht lijkt te veronderstellen – geen mogelijkheid meer om klager op grond van artikel 2.102 lid 2 Aw 2012 te vragen de uit hoofde van artikel 2.85 lid 3 Aw 2012 overgelegde verklaringen en bescheiden nader toe te lichten en aan te vullen.

- 5.7.5. Het voorgaande betekent dat de in 5.5 weergegeven stelling van klager eveneens onjuist is voor wat betreft de kwaliteitscertificaatseis.
- 5.8. De Commissie is van oordeel dat de klacht ongegrond is.
- 5.9. Ten overvloede overweegt de Commissie nog het volgende.
- 5.9.1. Nu in paragraaf 4.4.4 van de Inschrijvingsleidraad is bepaald dat beklaagde een inschrijving terzijde legt indien de inschrijver niet voldoet aan de gestelde (referentie)eisen, had zij geen andere keuze dan de inschrijving van klager terzijde te leggen.
- 5.9.2. Anders dan in paragraaf 4.4.4 ten aanzien van de referentie-eisen is bepaald, regelt paragraaf 4.4.2 van de Inschrijvingsleidraad echter niet wat de consequenties zijn in het geval dat een inschrijver het kwaliteitscertificaat en/of de verklaring waaruit blijkt op welke wijze combinanten zich committeren aan haar kwaliteitsborgingssysteem, niet bij haar inschrijving voegt. Paragraaf 4.1 van de Inschrijvingsleidraad bepaalt daarentegen wel het volgende:
- 'De gevraagde informatie dient volledig te worden ingediend. Indien niet alle gevraagde informatie wordt ingediend kan de inschrijving terzijde worden gelegd [*onderstreping Commissie*].'
- 5.9.3. De Commissie overweegt dat beklaagde wellicht de ruimte aan klager had moeten bieden om het gebrek in haar inschrijving – althans voor wat betreft het ontbreken van het certificaat en de verklaring – te herstellen, uiteraard met inachtneming van de beginselen en regels van het aanbestedingsrecht. De Commissie verwijst in dit verband naar haar Advies 184. Nu de klacht hier echter niet op ziet en een eventuele herstelmogelijkheid klager ook overigens niet had kunnen baten, gelet op hetgeen hiervoor in 5.9.1 is overwogen, werkt de Commissie dit niet verder uit.

6. Advies

De Commissie acht de klacht **ongegrond**.

7. Aanbeveling

De Commissie ziet geen kans tot het doen van een aanbeveling.

Den Haag, 12 mei 2016

w.g.:

Mr. J.G.J. Janssen
Voorzitter

Prof.mr. C.E.C. Jansen
Vicevoorzitter

Mr. drs. T.H. Chen
Commissielid